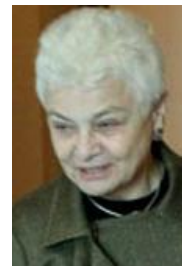

NECHAMA TEC

ur. 1931; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Lublin, II wojna światowa
Słowa kluczowe	Lublin, II wojna światowa, świadomość zagrożenia

Świadomość zagrożenia w czasie wojny

Moi rodzice zawsze starali się nam tłumaczyć, co się dzieje i co to będzie. Ojciec uważał, że nie wiedzieć jest bardzo niebezpiecznie. Najlepiej wiedzieć, co się dzieje. Zawsze nam mówili, że jeśli się zachowamy w porządku, to przeżyjemy wojnę, że ludzie giną, ale nie wszyscy. Gdy już poszliśmy na aryjską stronę, wtedy to znaczyło nie opowiadać, że się jest Żydem, wiedzieć, jak zatrzymać sekret, jak się zachować. „Jeśli jesteś w towarzystwie i oni mówią przeciwko Żydom, że biorą dzieci na macę i tak dalej, nie odpowiadaj, nie mów przeciwko temu, nie kłóć się z nikim, żebyś nikogo nie prowokowała, zwłaszcza tych, którzy tobie pomagają”. Kobieta, która nam pomagała, lubiła troszkę kłamać. Nic złego, ale miała fantazję. Wiedziałam, kiedy ona kłamie, bo raz opowiedziała tak, drugi raz opowiedziała tak. I mój ojciec mówił: „Żebyś się nigdy nie sprzeczała z nią, żebyś nigdy nie pokazywała, że ty wiesz, że ona kłamie. Broń Boże!”. I to wiedziałam.

„Dzieciństwo to jest luksus – ojciec mówił. – Dzieci żydowskie nie mogą sobie na ten luksus pozwolić. Dlatego ty musisz dorosnąć natychmiast. Nie ma dzieciństwa dla ciebie. Musisz wiedzieć, co to są pieniądze, musisz wiedzieć, co się dzieje, i musisz być ostrożna, zwłaszcza jak jesteś na aryjskiej stronie. Jeśli coś się dzieje, to nie gadać i nie opowiadać”.

Data i miejsce nagrania	2005-10-29, Warszawa
Rozmawiał/a	Wioletta Wejman
Redakcja	Piotr Krotofil
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"